

1. BOG, SVETI PETAR I PIJANAC IVAN

Paula Baar, Vulkaprodrštof

Većputi je došao Bog na svit, da si pogleda ča ljudi na ovoj zemlji djeladu, ku je on stvorio.

Jednoč ljeti su va vručini dragi Bog i sv. Petar hodili na jednoj cesti. Najednoč su čuli jednoga muža jačit i kričat i su vidili da se šebeće od jedne strani ceste do druge. Sv. Petar je rekao: „Pfuj, ov človik je pijan!“ Pijanac se je zvao Ivan i je bio cijeli žitak vojak. Denas su ga otpustili kad je star, tr ga već nisu mogli potribovat. Dva groša je dostao za plaću i su mu rekli: „Poj tvoje pute!“ Sv. Petar je rekao Bogu: „Mi ćemo se shranit, ar s pijancem nećemo bit gotovi.“ „Ne“, je Bog odgovorio, „shranit se nećemo pred njim, mi ćemo se postaviti na kraju mosta i ćemo ga prosić za milostinju.“ Tako su i učinili. Kad je vojak k njim došao, su svi dva protegnuli ruku, da im on ča da. Vojak je va svaku ruku nutar vrgao jedan groš i je rekao: „Već nimam, ruksok je prazan. Ja ću vam to sve dat ča su meni dali. To će mi nebo doprimiti.“ Potom se je dalje šebetao i jačio kot da bi bio srićan i cio svit njegov.

Sv. Petar je Bogu rekao: „Ov človik ima dobru dušu. Ovomu bi ti morao ča lipoga učinit, da bude srićan.“ Bog i Petar su se popaščili, da ga ulovu i kad su do njega došli je rekao Bog: „Na sriću Ivan!“ Ivan je veliko pogledao. „Kad sam ja kot prosjak na mostu stao, si mi ti dao groš, zato ti ja ča kanim dat, ar ja sam Bog. Ča si ti želiš?“ Od straha se je Ivan veljek rastriznio i pokleknuo pred Boga i mu je rekao: „Ako si ti Bog, onda te ja prosim, da ja svakoga, ki meni ča učini, va moj ruksok nutar zataknem i da on meni van ne smi dokle ja ne dopustim.“ Bog je rekao, da će mu se ta želja spunit. Zatim su Bog i sv. Petar skrsnuli i već ništ nij bilo od njih vidit. Ivan se je jako začudio kad je ovo vidio. On je dalje marširao i je došao do jedne krčme i je prosio, je li smi kod njih prenoćevat. Krčmar je Ivana pogledao i si je mislio: „Ov stari vojak neka ide va moju staru kamru spat, kade se sami vražići zadržavaju.“ Ivan je bio tako trudan, da se je veljek opravan na stelju povalio i odmah zaspao.

Kad je bila svića ugašena, su počeli vražići njevo (svoje) djelo. Oni su spuknuli Ivanu podglavaču ispod glave i su ga pehali i šćipali i kričali i zavijali tako da siromah nij mogao spat. Ivan je počeo kričat: „Vi ništvidni vrazi, vi morate veljek svi va moj ruksok nutar!“ Kad je on to zapovidao, su svi vražići jedan za drugim nek letili va ti ruksok nutar. Ivan je ruksok skupa svezao i vražići već nisu mogli

van. Oni su prosili Ivana i se molili i mu obećali, da već nigdar (nikada) nete (nećedu) dojt va vi stan, ako je on pusti. Ovo je sve krčmar čuo, ar on se je sam bojao, ča će se s tim starim vojakom stat. Ivan je išao krčmaru i mu je rekao: „Ja sam ti sve vražice polovio i ti već nigdar nećedu dojt, ovo poglej!“, i svi vražici su poletili i pobigli iz ovoga stana. Krčmar je od zahvalnosti spao staromu vojaku oko vrata i ga je kušnuo. Rekao mu je neka kod njih bude, on će bit k njemu kot brat, ali on nij bio dugo. On je vrijeda opet prošao i po svitu dalje putovao.

Jednoga dana Ivan dojde do jedne velike črljene ljesu. On troplje i je rekao, neka mu otvoru i je kričao pod ljesu: „Imate vi ovde nutri tumbaka?“ „Da, dost“, je bio odgovor. „Imate i žganoga?“ „Koliko nek hoćeš“, su mu odgovorili. „Imate i igrače?“ „Da i igrače imamo.“ Ivan reče: „Onda mi nek otvorite!“

Veliku ljesu su otvorili i smrdoća i vrućina je Ivana zapratila. Oko njega su stali kričeći vrazi. Ivan je veljek upamet zeo da je stao na ljesi pakla. Vražići su Ivana veljek prepoznali i im je smih prošao. Oni su se ga počeli bojat i su mu sve dali, ča si je zaželjio. On se je napio, pahao, jačio i tancao i vrage je tancat učio, da im je bilo jur sve preveć. Pak se je pojavila vruga staramati i je rekla: „Ovo mjesto je žalosno mjesto. Ovde se ne smi tancat pak jačit.“ Ona je zela bubanj i je išla van iz pakla bubat. Ivan je bio znatiželjan i je i on bižao na paklenska vrata van i je počeo vani tancat. Staramati se je usvahnula opet u pakao i je veliku ljesu zatvorila. Ivan je tropao, ali va pakao ga već nisu hteli nutar pustit.

Ivan si je mislio, da ćedu pojt do nebeske ljesu. „Kad bi nek sveti Mikula došao, ta bi me tamo otpeljao“. Kumaj je on na svetu Mikulu mislio je jur bio ovde kod njega i ga je otpeljao pred nebeska vrata. Ivan potukeće. Sveti Petar pita njega ča će. Ivan pita: „Imate tumbaka?“ Sveti Petar veli: „Ne.“ Ivan pita: „Imate vina i žganoga?“ Sveti Petar veli: „Ne.“ Ivan pita: „Imate igrače?“ Sveti Petar veli: „Mi imamo nebesku muziku.“ Ivanu se nij vidilo, da va nebo nutar stupa, aš (ar/jer) on je bio ča drugačije naučan. On stoji pred nebeskimi vrati i misli, ča će činit. Najednoč dojde smrt k njemu. Ivan se prestraši, smrt inako ne more trpit i je zapovidao, da more nutar va njegov ruksok, a ovoga je obisio na jedno stablo i smrt nij mogla van iz ruksoka i dokle je ovde nutri, ne more nijedan na svitu umrit. Bogu je ovo bilo smišno i je išao sam pred nebeska vrata pogledat i je čuo kako smrt za pomoć kriči. Bog ju je oslobodio i Ivanu je rekao Bog: „Ti si dost dobroga i ništvidnoga učinio. Sad ćeš morat i ti umrit.“ Smrt ima svoju zadaću na svitu, a ti Ivan si ju va ruksok zaprl (zatvorio).“

Ivan je ćutio da mora umrit. On se je pred Boga pokleknuo i ga je prosio: „Daj mi nek tri dana časa, da si ja moju (svoju) dušu va uredbu spravim i sam moju škrinju načinim.“ Bog mu je dopustio. Ivan je škrinju načinjao i se je sam sa sobom

pominao: „Ovo si načinjam svoju (svoju) posljednju hižicu, moj cio žitak nisam ništa imao dobroga.“ Kad je bila škrinja gotova, se je Ivan nutar povalio i s obrazom doli, tako na trbuh je ležao. Dojde smrt i veli: „Ivan, tako se va škrinji ne leži!“ Ivan se drugačije povali i da jednu nogu van visiti. Smrt veli: „Ovako se va škrinji ne leži!“ Onda se povali tako, da mu glava iz škrinje van visi. Smrt zdivlje i s njim, da ni još va škrinji ležati ne zna. „Poj van Ivan!“, odgovori smrt, „ja ću ti pokazati kako možeš ležati va škrinji.“ Smrt se povali va škrinju, zažme oči i sklopi ruke. Ivan pusti dekl (Deckel) iz škrinje i zabije smrt va škrinju i zahusti ju i ju hiti va jedan potok, da otpluje (otpluvi). Sveti Petar je rekao Bogu: „Ovo si pogledaj, ča je Ivan opet učinio! Smrt je va škrinju zaprl i ju je va potok hitio.“ Bog Svemogući je smrt oslobodio od ropstva. Smrt je bila tako srdita na Ivana i je rekla: „Ja neću doći nigdar po te. Živi na sve vijeke na ovom svitu i tvoje stare oči neka budu gledale sve tuge ovoga svita.“

Ivan još današnji dan na ovom svitu živi.